

Δρ. ΧΑΡΗΣ Τ. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΣΕ Α.Π., Σ.Τ.Ε., Δρ. ΙΑΤΡΙΚΗΣ Ε.Κ.Π.Α.
ΑΝ ΚΑΘ. ΔΙΑΧ. ΔΗΜ. ΥΓΕΙΑΣ BRITTNAU
ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΥ 15, 15451 ΨΥΧΙΚΟ, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (210) 6756732, FAX: (210) 6729207, e-mail: chpolitis@gmail.com

Αθήνα, 19.1.2011

134
20/1/2011

Προς
Κύριο Εμμ. Καλοκαιρινό
Πρόεδρο Π.Ι.Σ.
Πλουτάρχου 3
10675 Αθήνα

ΓΝΜΔ 1159/19.1.2011

ΣΧΕΤ. Το με αρ. πρωτ. 3079/28.12.2010 έγγραφο Π.Ι.Σ.

Το με αρ. πρωτ. 1933/2010/2.9.2010 έγγραφο Ιατρικού Συλλόγου Λάρισας με θέματα ζητήματα εφημεριών.

Ο Ιατρικός Σύλλογος Λάρισας αναφέρει τα παρακάτω:

«Παρακαλούμε όπως γνωμοδοτήσετε σχετικά με τη δυνατότητα της Διοίκησης της 5ης ΥΠΕ Θεσσαλίας και των Διοικήσεων των Νοσοκομείων που εποπτεύει για τα παρακάτω:

Α) Εάν υφίσταται δυνατότητα μετατροπής των εφημεριών που προβλέπει ο νόμος 3868/2010 από επτά (1 Σάββατο, 1 Κυριακή, 2 καθημερινές και 3 ετοιμότητας καθημερινές για τους Διευθυντές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή, 3 καθημερινές και 2 ετοιμότητας καθημερινές για του επιμελητές), σε εφημερίες άλλου τύπου και αντίστοιχης αξίας αποζημίωσης, όπως για παράδειγμα σε μικτές εφημερίες που επιχειρούν οι διοικήσεις των Νοσοκομείων και της 5ης ΥΠΕ.

Β) Εάν υφίσταται η δυνατότητα από τις διοικήσεις περικοπής των προβλεπόμενων από τον νόμο 3868/2010 εφημεριών, χωρίς να υπάρχει ως αιτία απουσία ή άρνηση ή κάλυμα του ιατρού».

Σύμφωνα με άρθρ. 4 Ν. 3868/2010 ΦΕΚ Α 129/03.08.2010 Αναβάθμιση του Εθνικού Συστήματος Υγείας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ορίζονται τα εξής.

«Αποζημίωση Εφημεριών Ιατρών Νοσοκομείων και Κέντρων Υγείας του Ε.Σ.Υ.

1. Στο άρθρο 45 του ν. 3205/2003 (ΦΕΚ 297 Α) προστίθεται παράγραφος 11 ως εξής:

«Α.ι. Οι ειδικευόμενοι ιατροί σε όλες τις ζώνες λαμβάνουν μηνιαίως αποζημίωση που αντιστοιχεί σε 7 ενεργές εφημερίες κάθε μήνα (5 Καθημερινές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή - Εξαιρέσιμη ημέρα).

ii. Στη Γ' ζώνη οι Συντονιστές Διευθυντές και οι Διευθυντές λαμβάνουν μηνιαίως αποζημίωση που αντιστοιχεί σε 7 εφημερίες εκ των οποίων 5 ενεργές εφημερίες (3 Καθημερινές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή - Εξαιρέσιμη ημέρα) και 2 εφημερίες ετοιμότητας καθημερινής. Οι υπόλοιποι ειδικευόμενοι ιατροί λαμβάνουν μηνιαίως αποζημίωση που αντιστοιχεί σε 11 εφημερίες εκ των

οποίων 7 ενεργές εφημερίες (5 Καθημερινές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή - Εξαιρέσιμη ημέρα) και 4 εφημερίες ετοιμότητας καθημερινής.

iii. Στη Β' ζώνη οι ειδικευμένοι ιατροί λαμβάνουν μηνιαίως αποζημίωση που αντιστοιχεί σε 7 εφημερίες, από τις οποίες οι Συντονιστές Διευθυντές και Διευθυντές λαμβάνουν 4 ενεργές (2 Καθημερινές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή - Εξαιρέσιμη ημέρα) και 3 ετοιμότητας καθημερινές και οι υπόλοιποι ειδικευμένοι 7 εφημερίες, εκ των οποίων 5 ενεργές (3 Καθημερινές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή - Εξαιρέσιμη ημέρα) και 2 ετοιμότητας καθημερινές.

iv. Στην Α' ζώνη οι ειδικευμένοι ιατροί λαμβάνουν μηνιαίως αποζημίωση που αντιστοιχεί σε 6 εφημερίες, από τις οποίες οι Διευθυντές λαμβάνουν 3 ενεργές (1 Καθημερινή, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή - Εξαιρέσιμη ημέρα) και 3 ετοιμότητας καθημερινές και οι υπόλοιποι ειδικευμένοι 6 εφημερίες, εκ των οποίων 4 ενεργές (2 Καθημερινές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή - Εξαιρέσιμη ημέρα) και 2 ετοιμότητας καθημερινές. Για τους Συντονιστές Διευθυντές της Α' ζώνης ισχύει το άρθρο 6 του ν. 3754/2009.

v. Οι ιατροί υπόχρεοι υπηρεσίας υπαίθρου σε όλες τις ζώνες λαμβάνουν μηνιαίως αποζημίωση που αντιστοιχεί σε 7 ενεργές εφημερίες (5 Καθημερινές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή - Εξαιρέσιμη ημέρα).

Β. Η καταβολή της αποζημίωσης για τις εφημερίες, που πραγματοποιήθηκαν μηνιαίως, γίνεται με ξεχωριστή μισθοδοτική κατάσταση στο τελευταίο δεκαήμερο του επόμενου μήνα, μετά από σχετική βεβαίωση για την πραγματοποίησή τους από τον Διοικητή του Νοσοκομείου, η οποία εκδίδεται υποχρεωτικά μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου μήνα. Αν δεν πραγματοποιηθεί το σύνολο των παραπάνω εφημεριών λόγω αδείας, απουσίας ή άλλου λόγου του ιατρού το ποσό μειώνεται αναλόγως.

Γ. Με απόφαση του Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας, που εκδίδεται με εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του νοσοκομείου, ύστερα από γνώμη του Επιστημονικού Συμβουλίου του, μπορεί να εγκρίνονται πρόσθετες εφημερίες, με σκοπό την κάλυψη αναγκών του νοσοκομείου. Η αποζημίωση των ιατρών για τις επιπλέον εφημερίες καταβάλλονται από διαθέσιμα κονδύλια του νοσοκομείου και από διαθέσιμους πόρους των Υγειονομικών Περιφερειών.

Δ. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία καταβολής της αποζημίωσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα που αφορά την έγκριση και τη χορήγηση των επιπλέον εφημεριών από τα νοσοκομεία».

Σύμφωνα με άρθρο 5 παρ. 2 εδ. 3, Ν. 3754/2009 - ΦΕΚ 43/Α'/11.3.2009 Ρύθμιση όρων απασχόλησης των νοσοκομειακών ιατρών του ΕΣΥ, σύμφωνα με το π.δ. 76/2005 και άλλες διατάξεις. «Απαγορεύεται η μετατροπή των ενεργών εφημεριών σε εφημερίες ετοιμότητας».

1. Η διάταξη του άρθρου παρ. 1 του Ν. 3868/2010 είναι σαφής και δεν αφήνει χώρο είτε για ερμηνείες συσταλτικές ή διασταλτικές. Θα πρέπει κανείς να δει το πνεύμα του νομοθέτη και τη γραμματική του διατύπωση στην οποία τονίζονται ακριβώς ποιες είναι οι εφημερίες κατά βαθμό στο ΕΣΥ, ποιες ημέρες πρέπει να εκτελούνται. Το κείμενο του νόμου επομένως πρέπει μόνο με τη γραμματική του διατύπωση να διαβαστεί.
2. Ο νομοθέτης δεν επιθυμεί τροποποιήσεις στην πρόσφατη βούλησή του και αυτό ενισχύεται και από την απαγόρευση από προηγούμενη διάταξη της απαγόρευσης, άρθρου 5 παρ. 2 εδ. 3, Ν. 3754/2009 ΦΕΚ 43/Α'/11.3.2009 της μετατροπής των ενεργών εφημεριών σε εφημερίες ετοιμότητας, πιστεύω δε ότι ο νομοθέτης στις εφημερίες ετοιμότητας, εννοεί και τις

μικτές. Επομένως στην περίπτωση του παλαιότερου νόμου ο νομοθέτης θέτει απαγόρευση να «βαπτίζονται» με οποιαδήποτε δικαιολογία οι ενεργείς εφημερίες σε άλλου τύπου εφημερίες ενγένει, γιατί στην περίπτωση αυτή πιστεύουμε, ιδίως στη χώρα μας, ότι αφήνει χώρο στις διοικήσεις των νοσοκομείων, στους συντονιστές διευθυντές, τους διευθυντές των νοσοκομείων να αυθαιρετούν με το πρόσχημα ότι το επιτρέπει ο νόμος, επικαλούμενη υπαρκτές ή ανύπαρκτες ανάγκες του νοσοκομείου. Επομένως δεν είναι δυνατόν οι εφημερίες να αλλάζουν χαρακτήρα και τρόπο εκτός αυτού που ο νόμος τις περιγράφει.

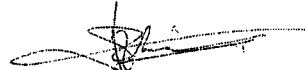
3. Πιστεύουμε ότι αυτό προκύπτει και από τη νομοτεχνική διατύπωση του νομοθέτη, ο οποίος θα μπορούσε να καθορίσει έναν αριθμό εφημεριών, γενικών και να καθορίσει με Υπουργικές Αποφάσεις και με βάση τις επιμέρους ανάγκες κάθε νομού και κάθε νοσοκομείου, και κάθε κλινικής, ενδεχομένως. Εφόσον η κανονιστική διάταξη ορίζει χωρίς καμία εξαίρεση το είδος των εφημεριών και καθορίζει πώς πρέπει να γίνονται, χωρίς επιφύλαξη, σημαίνει ότι δεν χωρούν άλλες ερμηνείες πέρα από τη *stricto sensu* γραμματική ερμηνεία του νόμου.
4. Η *stricto sensu* αυτή ερμηνεία πρέπει να ισχύσει και ως προς τα πάνω και ως προς τα κάτω, εφόσον ο νομοθέτης δεν επιφυλάσσεται προς τα κάτω, είναι δηλαδή υποχρεωτική τόσο για τους εργαζομένους γιατρούς όσο και για τις διοικήσεις των Νοσοκομείων του ΕΣΥ και τη διοίκηση ενγένει. Επιφυλάσσεται όμως ρητά προς τα επάνω, ορίζοντας σε παρ. Γ ότι «Με απόφαση του Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας, που εκδίδεται με εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου του νοσοκομείου, ύστερα από γνώμη του Επιστημονικού Συμβουλίου του, μπορεί να εγκρίνονται πρόσθετες εφημερίες, με σκοπό την κάλυψη αναγκών του νοσοκομείου». Δεν τίθεται βεβαίως και ζήτημα αποζημίωσης αυτών, ρητά δε το προβλέπει ο νομοθέτης, και ορθώς. Επίσης ο νομοθέτης, και πάλι ορθώς, επιφυλάσσεται μόνο στις περιπτώσεις «*αν δεν πραγματοποιηθεί το σύνολο των παραπάνω εφημεριών λόγω αδείας, απουσίας ή άλλου λόγου του ιατρού*», οπότε «*το ποσό μειώνεται αναλόγως*», αυτή όμως η επιφύλαξη ενισχύει την ερμηνεία *stricto sensu* ότι μόνο σε αυτή την περίπτωση, αδείας, απουσίας ή άλλου λόγους που αφορά το γιατρό και μόνο είναι δυνατόν να μειωθεί το ποσό που αντιστοιχεί στις εφημερίες, καθώς και ο αριθμός των εφημεριών.
5. Οι εφημερίες αυτές βεβαίως αποζημιώνονται, όπως ορίζεται σε παρ. Β του άρθρου 11 που προστίθεται σε άρθρο 45 του ν. 3205/2003. Σύμφωνα με πάγια νομολογία, ΑΠ (ΟΛ.) 39/2002, ΑΠ 234/2004, οι εφημερίες αυτές αποτελούν μισθό. «*Κατά το άρθρο 655 του Α.Κ., επί συμβάσεως εργασίας, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία ή συνήθεια, ο μισθός καταβάλλεται μετά την παροχή της εργασίας και, αν υπολογίζεται κατά ορισμένα διαστήματα κατά τη διάρκεια της συμβάσεως, καταβάλλεται στο τέλος καθενός από αυτά. Σε κάθε περίπτωση μόλις λήξει η σύμβαση γίνεται απαιτητός ο μισθός, που αντιστοιχεί στο χρόνο έως τη λήξη. Εξ άλλου, μισθός κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως σε συνδυασμό προς τα άρθρα 648 και 649 του Α.Κ. και 1 της 95 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας, που κυρώθηκε με το Ν. 3248/1955, είναι κάθε παροχή, την οποία οφείλει ο εργοδότης κατά το νόμο ή τη σύμβαση στο μισθωτό ως αντάλλαγμα για την παρεχόμενη εργασία του. Αρα, μισθό υπό την έννοια των ως άνω διατάξεων αποτελούν και οι αμοιβές, που οφείλονται κατά νόμο στο μισθωτό ως αντάλλαγμα υπερεργασίας του, νόμιμης υπερωριακής εργασίας του και επιτρεπόμενης απασχολήσεώς του σε ημέρα αργίας, αφού συνιστούν νόμιμα ανταλλάγματα*

εγκύριως παρεχόμενης εργασίας του μισθωτού. Επομένως, και για τις αμοιβές αυτές τάσσεται από το άρθρο 655 του Α.Κ. κατά τα ανωτέρω δήλη ημέρα καταβολής, εις τρόπον ώστε με μόνη την πάροδο αυτής να καθίσταται ο εργοδότης υπερήμερος κατά το άρθρο 341 παρ. 1 του Α.Κ. και να οφείλει έκτοτε επί χρηματικού χρέους τόκους υπερημερίας κατά το άρθρο 345 εδάφ. α' του Α.Κ. Για την αμοιβή δε της υπερεργασίας, της νόμιμης υπερωριακής εργασίας και της επιτρεπόμενης εργασίας σε ημέρες αργίας δήλη ημέρα καταβολής των απαιτήσεων αυτών σε μισθωτό που αμείβεται με μηνιαίο μισθό είναι η τελευταία ημέρα του μήνα μέσα στον οποίο παρασχέθηκαν οι επί μέρους αυτές εργασίες». Το ότι προβλέπει η διάταξη της παρ. Β της παρ. 11 που προστέθηκε στο άρθρο 45 του ν. 3205/2003 ότι η μισθοδοτική κατάσταση των εφημεριών είναι διαφορετική, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν αποτελούν οι εφημερίες μισθό, με όλα τα παρεπόμενα που προκύπτουν από την εργατική νομοθεσία.

6. Επομένως, βάσει των ανωτέρω πιστεύουμε ότι και στα δύο ερωτήματα του Ιατρικού Συλλόγου Λάρισας οι απαντήσεις είναι προφανώς αρνητικές, δηλαδή Α. Δεν υφίσταται δυνατότητα μετατροπής των εφημεριών που προβλέπει ο νόμος 3868/2010 από επτά (1 Σάββατο, 1 Κυριακή, 2 καθημερινές και 3 ετοιμότητας καθημερινές για τους Διευθυντές, 1 Σάββατο, 1 Κυριακή, 3 καθημερινές και 2 ετοιμότητας καθημερινές για του επιμελητές), σε εφημερίες άλλου τύπου και αντίστοιχης αξίας αποζημίωσης, όπως για παράδειγμα σε μικτές εφημερίες που επιχειρούν οι διοικήσεις των Νοσοκομείων και της 5ης ΥΠΕ και Β. Δεν υφίσταται η δυνατότητα από τις διοικήσεις περικοπής των προβλεπόμενων από τον νόμο 3868/2010 εφημεριών, χωρίς να υπάρχει ως αιτία απουσία ή άρνηση ή κώλυμα του ιατρού.

Στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Με τιμή,

Δρ. Χάρης Πολίτης